FR. ANTHONII DE RAYMUNDIA
OPUSCULORUM

S.L. (PARHISIIS) S.A. (ANTE 1504)

476

Rare Book Dept.

No. ★★Q.403.120

The Public Library of the City of Boston.

Tairefan(?) – ms

B.B.320

6 ms. –

81 –

Antonius de Rayomundia

and Epistola Luciferi

(Paris, J. Marchant

ca. 1498.)

GW 2255, unknown fr., n. 4/6

editio Princeps.

¶ Opuſculorum noĩa

Aureus libellus cõtra beneficiorum reſeruationes nuperrime editus et impreſſus.

Epiſtola luciferi ad malos principes eccleſiaſticos.

Josiah H. Benton Fd.
Sept. 11, 1939
GA

Tractatus ſolēnis

fratris anthonij de raymūdia ordinis ſancti benedicti
iuris vtriuſq; doctoris famoſiſſimi zelum dei in corde
ſuo habētis ꝛ miſerabilem ſtatum preſentē eccleſie de
plangentis/contra reſeruationes ſpeciales ꝛ noīales/
fere omniū prelaturaꝝ·que hodie abuſiue pullularūt
in eccleſia gallicana·

Inter huius lachrymoſi et labentis ſeculi miſeras calamitates/ꝛ calamitoſas miſerias q̄s prothdolor non tam legimus/ꝛ precedentiū patrū ſcriptis/maxime dogmatibus apoſtolicis ex quibus aperte cōcluditur ſcđo ad timotheū tercio ꝙ in nouiſſimis dieb⁹ inſtabūt tēpora ꝑiculoſa et erunt homines ſeipſos amantes·et qui a veritate nō ſolū morum/ſed quod deterius ꝛ lachrymabilius eſt/a fide auditū auertent et ad ꝓpria cōmoda et fabulas conuertentur·ſecūdo ad thimotheū iiij·q̄ paſſim etiā experimur· Uetus em̄ oriēs ille ſcꝫ qui ſuo in ſe eſt furore colliſus vt beat⁹ pater teſtatur hieronymus ꝛ in·c·quoniam vetus·xxiiij·q.i.qui habet mille nocēdi modos ꝛ cūctis pie viuentibus in eccleſia perſecutionē ſuſcitat;imo et ipſi⁹ eccleſie a principio ruine ipſius veteris orientis conatur vnitatem eccleſie reſcindere charitatē vulnerare:ſanctorū operū dulcedinē inuidie felle inficere·ꝛ modis oībus humanū genus euertere ꝛ ꝑturbare Dolet em̄ ipſe charitatē quā in celo nequiit cōtinere hoies ex lutea materia in terra tenere inde virus ſuū letale in vniuerſam eccleſiā diffundēs quā nouus oriens homo Jeſus chriſtus aſꝑſione ſui ſancti ſanguinis plantauit ab inicio/ꝛ ſanctorum apoſtolorū ꝛ aplicoꝝ viroꝝ rigauit verbo pariter ꝛ exēplo·qui viuētes in carne ſuo ſanguine plātauerūt eccleſiā· His tamē ꝑcipue tēporibus ipſe hoſtis eccleſie quando mundi veſpere ad occaſum declināte et malicia hoīm excreſcente in oībus fere hoībus charitate/oīm virtutū matre nedū refrigerata ſed fere penitus extincta: quedā abuſum ab ambitione eccleſiaſticorum querētiū que ſua ſunt ꝛ nō que ieſu chriſti nouiter exortū per corpus vniuerſum eccleſie tāq̄ ex fiala ire dei emiſſum· In orbē terrarum prothdolor ſeminauit ſcandala plurima/ꝛ dāna q̄ poti⁹ tollenda erāt· In corpore chriſti myſtico eccleſia. ſ·militante ponendo· Ex quo diſſenſiones ꝛ ſciſ

mata in eccleſia paſſim oriuntur et irreparabilis damna niſi radi-
citus hec peſtis extinguatur maioraq; prouenire in futurum ve-
riſimiliter formidatur. Hec enī peſtis eſt a noſtris inuiſa patribꝰ
licet olim nixa fuerit de corporibus aridis hominū velle emittere
plantulas et palmites infructuoſos coalere. ipſo ſuo ortu a patrū
ſanctorum prudencia de ipſo agro eccleſie. tanq̄ arbor ſpinoſa pro
tinus eſt euulſa. Uidelicet reſeruatio dignitatū prelaturarū et ali
orū beneficiorū quorum miniſtri ⁊ prelati adhuc in corpore viuūt
quia materiam parabat ſcādalis. et votū dabat hominibꝰ captā
de aliene mortis in ſacro lateran̄ concilio ab alexandro tercio cele
brato. perpetue fuit prohibitioni ſubiecta videlicet in. c. ſecundo
de cōceſſio. preben. Quo quidem cōcilio quia multa per ābitionē
hominū cōtra in eo cōtēta molliebātur licet bona et optima ratōe
in eo cōcilio moti eſſent patres optimi: diuerſe nouelle cōſtitutio-
nes in poſterioribꝰ iuris codicibꝰ vtiliter ſunt deſcripte. Mirā ei
rem noſtris lachrimoſis et infauſtis tēporibꝰ: q̄ aliquo p̄lato qui
quageſimū vix annū attingēte eiꝰ p̄latura vel dignitas in fauorē
alteriꝰ reſeruetur. Cōtra regulā charitatis dādo illi ſpectāti deſi-
deriū mortis aliene: vt poſſit in eius locū ſubſtitui. magis tn̄ mirā
dū quō principes chriſtiani ꝓ tā ſceleſta tamq̄ inhoneſta materia
nō verentur aures ſummi pontificis per importunas et ſi fas eſt
dicere ihoneſtas vexare preces. mirabiliuſq; q̄ ipſe ſumus reipu
blice chriſtiane hierarcha et qui vices gerit iuſtiſſimi iudicis ieſu
chriſti. talibꝰ inique poſtulatis cōtra omne fas ius et rationem na
turalem et poſitiuam aſſenſum prebet. Cum ei in ꝓphanis here-
ditatibꝰ poſt fata poſſidētiū obtinēdis: ipē etiā paganorū et leges
tales ſpectationes deteſtantur plurimū et abhorrcāt in īmēſū. vt
eſt clarū videre in. d. c. ij. de cōceſſio. p̄ben. Si ergo in prophanis
poſſeſſionibus iſta pacta ſeu ꝓmiſſiones ante mortem poſſidentis
ethnicis ⁊ paganis et eorū legibus inhibite videantur. q̄tū turpe
et diuini plenū animauerſione iudicii videatur ſi locum in eccleſia
future ſucceſſionis ſpectatio habeat. Uideant queſo tales talia
preſumētes quō pactū de futura ſucceſſione dānetur in. l. fi. C. de
pact. ⁊ in. l. ex eo iuſtrō. C. de inutili ſtipula. nemo enī ambigit q̄
ad hereditatē viuentis nullus aſpirare debet minus aūt ad bene
ficium. etiā ſi talis reſeruatio fieret de cōſenſu eius q̇ tale benefi-
cium obtinet vt vult glo. ij. in. d. c. ij. de cōceſſio. prebē. Illud etiā
expreſſe ꝓhibet ille philoſophus moraliſſimus catho cenſorius
dicēs. Cū dubia ⁊ fragilis ſit nobis vita tributa. In mortē alteriꝰ
ſpē tu tibi ponere noli. Et ille multū catholicus et excellētiſſimꝰ

doctor Johãnes de gerſonno cãcellari⁹ pariſieñ. qui in ꝯſtantieñ cõcilio defectus eccl'ie collegit nũero. lxv. ſi tp̄ib⁹ ſuis hec plaga peſtilẽs pullulaſſet non dubito qn inter ceteros defect⁹ iſtũ tanq̄ vnũ de p̄cipuis iſeruiſſet. Sed tacuit qꝛ necdũ oꝛiginem habebat ſicut tacuit de cõmẽdis q̄ eſt maxim⁹ in eccl'ia dei abuſus: qꝛ illo in tp̄e nõ ſic abutẽbat̃ eccl'ia ꝓut nũc. eñ vero dãnate ãbitiõis impꝛobitas ꝛ deteſtande cupiditatis inſaciabilitas oĩm maloꝝ radix ꝛ fomes hũanitatis iura violãs ſctõꝝ patrũ antiquoꝝ decreta vulnerando in vicia ꝓrũpit iſtas ãbitioſas et dãnabiles reſeruatiões extoꝛquẽs. Que pꝛetextu iportunaꝝ pꝛecũ/inſtãtia pꝛincipũ a ſede ap̄lica a qua p̄ importunitatẽ ſepe cõcedunt̃ nõ cõcedẽda. c. de teſtãda et. c. ne captãde de cõceſſio. pꝛebẽ. li. vi. cũ. c. ſi. de reſcrip. eo. li. vi. Cũ pluri. Hec nãq3 ãbicio iuxta saluſtij ſententiã multos moꝛtales falſos fieri coegit ꝛ aliud clauſum in pectoꝛe aliud in apto habere docuit/ad qd̄. lxiiij. di. c. qꝛ p̄ ãbitiones. Ipſa eñ execrabilis eſt ꝛ inſaciabilis ſemp̄ plus ãbiẽs de qua bernardus pulchꝛe loquit̃. Ambitio ãbientiũ crux. oẽs toꝛquẽs oibus placẽs. Et idẽ ep̄l'a. xlij. ad henricũ archiep̄m ſenoneñ pulchꝛe dicit meditãtib⁹ quidẽ honoꝛes blandiunt̃: ſed onera pẽſantib⁹ tedio ſunt atq3 foꝛmidini nõ oẽs capiũt hoc v̄bum multi eñ nõ tãta alacritate ꝛ fiducia currerent ad honoꝛes ſi etiã ſentirẽt ꝛ onera. Grauari ꝓfecto metuerẽt/nec cũ tãto laboꝛe ꝛ p̄iculo quarũlibet affectarent infulas dignitatũ. Nunc vero qꝛ ſola attẽdit̃ gl'ia ꝛ nõ pena: purũ eſſe clericũ erubeſcit̃ in eccl'ia. ſeq3 viles eſtimãt ꝛ ingloꝛios quicunq3 eminẽtioꝛi loco nõ fuerint ſublimati. Scolaſtici pueri ꝛ impubes adoleſcentuli ob ſanguinis dignitatẽ ad eccl'iaſticas ꝓmouent̃ dignitates qd̄ refert hoſti. In. c. i. de offi. lega. li. vi. Ex hac nãq3 ambitione miſerabili. cui oẽs hac noſtra tempeſtate a minoꝛe vſq3 ad maioꝛẽ ſtudẽt ꝛ a ꝓpheta vſq3 ad ſacerdotẽ cuncti faciũt dolum ꝛ mendatiũ hieremie. vi. et. viij. ſcribit̃ capitulis. Poſtq̄ ipſe honori cepit eſſe in eccl'ia: ꝛ diuicie ꝓ magno habite ſunt. ꝛ eas gl'ia et imperiũ atq3 potẽtia ſubſequũtur. hebeſcere virt⁹ cepit: pꝛobꝛo haberi innocentia. Et vt poete Juuenalis vtamur verbis de morib⁹ vltima fiet q̄ſtio. hodie v̄o nulla vtinã fieret ſaltẽ vltima. Et alius poeta Oꝛatius inquit. Pꝛimũ q̄rit̃ pecunia. virtus poſt nũmos. Ecce quõ hec peſtilẽtiſſima belua totũ coꝛpus eccl'ie depꝛauauit. ꝛ peſtifero ac inſanabili vulnere ſauciauit. Hec nãq3 eſt oꝛigo ꝛ mater harum dãnabilium reſeruationũ cauſam et occaſionẽ impetrantibus dãnũ machinãdi in moꝛtẽ pꝛelatoꝝ qui ſedibus et dignitatibus eccleſiaſticis pꝛeſunt in eoꝝ fauoꝛẽ reſeruatis. Que

q̃tum deteſtabiles ſint. ⁊ omni iuri naturali. Canonico. et Ciuili diſſone ſufficeret remittere ad decreta ſacri concilij Baſilieñ in illo titulo in quo tractat de reſeruationibus incipieñ Et quia multiplices ⁊c. Ubi omnino nedum expreſſe et particulares reſeruationes ſed etiam vniuerſales ſeu innominate ſunt damnate tāq̃ ab omni iure oīno exorbitantes: propter duo et viginti incōueniētia. que ex eis ſequebātur que habēt ad plenū ex ꝓhemio dictorū decretorū baſilieñ. que decreta pragmaticā ſanctionē nūcupamus.

¶ Et vt altius demus vela ventis. iſte reſeruatōes indiuiduales nominales ⁊ perſonales a deo ſunt ſacris canonibus inimice q̄ dānari meruerunt iure diuino Canonico: et Ciuili. Primo iure diuino. Nam ſcriptū eſt. Non concupiſces vxorē proximi tui. deuteronomij. v. Quod intelligo tā de vxore carnali q̃ ſpirituali. Cū matrimoniū carnale ⁊ ſpirituale maximā habeāt affinitatē. c. iter corporalia de trāſla. epiſ. vel elect. Concupiſcere eñi hereditatē proximi ſui. eſt contra fas et ius nature. Ideo primi machabeorum quarto ſcribitur. Nō concupiſcatis ſpolia eorum. Et pulchre apoſtolus volens ſe oſtendere recte in euangelio laborare clamauit argentū et aurū aut veſtem nullius cōcupiui ſicut ipſi ſcitis/ actuū viceſimo. Et itē hiere. decimoſeptimo. Non ſum turbatus te paſtorem ſequens/ et diem hominis non deſideraui. Ideſt mortē hominis/ qui dies vltimus morientis dicitur. Si ergo cōtra regulā charitatis et precepta diuine legis dicte reſeruatōes maxime ſpeciales ⁊ noīales ſicut ſunt plures: et in plurib⁹ ⁊ notabilib⁹ eccleſiis archiepiſcopalibus et epiſcopalib⁹ monaſteriiſq̧ hui⁹ regni q̄s poteſt deffēdere eas a publico abuſu ⁊ notorio. Certū eñ eſt apud oēs doctos homines tam iuriſtas q̃ theologos q̄ ipſe papa licet excipiat a legib⁹ pure poſitiuis canonicis vel ciuilib⁹. ſic q̄ ſcđm eas coerceri punitiue nō poſſit vt preciſe tales ſunt: nichilominus papa nō debet aut poteſt leges etiā poſitiuas ī dictamine rationis fundatas. et de quarū nō obſeruatōe poſſet ſequi magnum ſcandalum in eccleſia. turbari hierarchicus ſtatus vel oriri ſeditiones et mala in ipſa eccleſia. Illa talia ipſe papa non poteſt tollere. quia eſſet turbare ⁊ confundere ſtatum eccleſie cōtra doctrinā apoſtoli inquientis. Accepim⁹ poteſtatē ī edificationē ⁊ nō in deſtructionē. ſcđe ad corīthi. xiii. Sic igiť cōcluditur q̄ iſte reſeruationes ſcandaloſe ⁊ de ambitionis radice ꝓducētes ſciſmata ⁊ ſcandala generātes ⁊ captātes cōtra regulā ⁊ p̄ceptū charitatis votū mortis aliene. ſunt penitus abiciēde. Et nullius exiſtunt valoris ſeu momēti. Etiā ſi per papā fuerint facte vel cōceſſe ad im-

portunas ꝛ parū digeſtas quoꝛſicūq; etiā pꝛincipū vel alioꝝ. qui ſine charitate ſaluari nequeūt. Que inter chriſti pcepta p excellē tiā pꝛeceptū nūcupaṫ. chꝛiſto in Johāne dicēte. Hoc eſt pceptum meū vt diligatis inuicē: ꝛ iteꝝ in eodē ca. Hec mādo vobis vt di= ligatis inuicē. Qm̄ vt teſtaṫ Gregoꝛi⁹ omelia.ij. Pꝛecepta dn̄ica et multa ſunt ꝛ vnū multa p diuerſitatē tp̄is vnū in radice dilecti onis. Jnde dicebat ap̄ſ q plenitudo legis eſt dilectio. Et chꝛiſt⁹ ad phariſeū ꝛ legis doctricē eū tentātem in matheo dixit. Jn his duobus mādatis vniuerſa lex pendet ꝛ pphete. videlʒ in dilectio ne dei ꝛ pximi. Si ergo he reſeruatōes ſunt cōtra regulā chari= tatis ꝛ pceptū de dilectōe vt pbatū eſt. ſunt penitus abolende et abiciēde/etiā ſi papa eas appꝛobet q̄ nō recepit a chꝛiſto poteſta= tem tollēdi ab eccl̄ia charitatē qꝛ ſic tolleret et fidē et ceteras oēs virtutes que in charitate radicē accipiūt ꝛ fundanṫ ſicut dicit Au guſtinus. Sūt etiā tales reſeruatiōes cōtra iura canonica de dire cto vt expꝛeſſe ponit tex. Jllius lateraneñ concilij in. c. nulla qd̄ ē ſcd̄m. c. illius ti. vbi dānanṫ collationes ꝛ pmiſſiones beneficioꝝ anteq̄ vaccēt. ne quis moꝛtem pximi deſiderare videaṫ. Et pari ter innocētius terci⁹ ſequēs dictū cōciliū in. c. ꝯſtitut⁹ de con. pꝛe= ben. dānauit pmiſſionē de beneficio licet eſſet de pꝛimo vacaturo facta ꝛ nō indiuidualiter de certo bn̄ficio alicui⁹. ideo in calce. dic ti. c. dꝫ. qꝛ vō ſi cōceſſiones tales ad ꝯſequētiā traherenṫ fieri poſ= ſent in fraudē canonice ſanctimonia p quā phibenṫ eccl̄iaſtica be neficia cōcedi ſiue pmitti anteq̄ vaccēt nolum⁹ q huiuſmodi oc= caſione mādati. qd̄ ad gratiā continet pſonalē fraudē adhibere li cētia cōcedaṫ. Etiā dānate ſunt p eūdē inuo. in aliis duab⁹ ſuis cō ſtitutionibus. in dicto. ti. de cōceſſio pben. in. c. ex tenoꝛe. et. c. ac= cedēs ꝛ in ꝯſtitutione honoꝛi tercij que incipit. Cū dilecta que eſt vltima cōſtitutio. Et licet viſum fuerit āntiquis legū eccleſiaſticaꝝ latoꝛibus. q puiſio bn̄ficij conferēdi cū poterit collatoꝛ. vel cū ſe facultas obtulerit valeat. ꝛ q tales pmiſſoꝛes pꝛomiſſiones ſuas facultate ſe offerēte debeant adiplere put eſt caſus in. c. accedēs de cōceſſio. pben. qꝛ tn̄ experiētia docuit. q p huiuſmodi pmiſſio nes que p ipoꝛtunitatē nimiā p quā nō cōcedēda multotiēs conce dunṫ p ābitionē ipꝛobam vt plurimū extoꝛquentur aperiṫ via ſub tali paliatione verboꝛū ad pmittēda dānabiliter cōtra lateraneñ cōciliū bn̄ficia vacatura moꝛtis etiam aliene votū ingerebaṫ. ꝛ ec cleſiis ac p̄latis ꝛ pſoniis eccl̄iaſticis grauamina pluria inferebā= tur dicta cōſtitutio accedēs. cū ibi deductis ꝛ notatis p quā pmit= tebaṫ q pmittens cū poſſet vel facultas ſe offerret teneret adim

plere ꝓmiſſum erga bñficiũ cõferẽdum ꝑ nouã iuris prudentiã ⁊ conſtitutionẽ dñi Bonifacij .viij. in. c. deteſtã. de p̄bẽ. li. vi. fuit reuocata. tãq̃ nutritiua pcti. ⁊ aĩaꝝ piculum iniciẽs. ac laqueũ parans collatorib⁹ dignitatũ. Et ideo dict⁹ Bonifacius aĩaꝝ periculis occurrere cupiẽs. tales ꝓmiſſiones ⁊ alias quaſcũq̧ ſub quouiſmodo aut quauis verboꝝ forma faciẽdas. ꝑ quas directe vel indirecte aperiri via valeat ad bñficia vacatura penitus reprobauit ⁊ oĩno virib⁹ vacuauit. Et põderãdũ eſt verbum oĩno qd̃ non caret myſterio videlʒ q̃ ſup talib⁹ nõ decet romanũ põtificẽ diſpẽſare. nec tales ꝓmiſſiones ſcandaloſas cõcedere aut approbare. Et ſi tales ꝓmiſſiones de vacaturis adeo ſunt a iuribus poſitiuis immo a diuino iure ⁊ oĩ ratiõe dãnate ratiõib⁹ p̄dictis in q̃b⁹ ſolũ eſt ꝓmiſſum primũ vel ſcd̃ʒ ſeu vlteri⁹ vacatuꝝ beneficiũ q̃tomagis debẽt eſſe dãnate ⁊ ꝓhibite reſeruatões indiuiduales ⁊ noĩales certe eccl̃ie ſeu p̄lature q̃ nichil habẽt gñalitatis. ſed ſpecialiter ⁊ noĩati daẽ ſcript⁹ heres ⁊ ſucceſſor ĩ bñficio ⁊ ſanctuariũ dei tali iure hereditario ⁊ ſucceſſorio iubeẽ poſſideri cõtra oĩa iura diuina ⁊ humana. diuina q̇dem in pſalmo qui. lxxxij. dixerunt hereditate poſſideam⁹ ſanctuariũ dei. deus meus pone illos vt rotam (inq̇t ꝓpheta) ⁊ ſicut ſtipulã ante faciẽ vẽti. Jure quidẽ poſitiuo c. ad de corẽ. de inſtitu. c. ꝯſuluit de iure patro. viij. q. i. c. ap̄lica cũ pluri. Videaẽ etiã alia noui iuris prudentia in. c. ne captãde. etiã de cõceſſio. p̄bẽ. li. vi. Et q̃tũ hoc diſcordet a charitate q̃ debet eẽ inter eccl̃iaſticos patẽter oſtẽdit leo papa ſcribẽs notolio epo: et in. c. viꝝ catholicum. xlvij. di. dicit em̃ ibi tex. q̃ viꝝ catholicũ et p̄cipue dñi ſacerdotẽ ſicut nullo errore ĩplicari ita nulla opʒ cupiditate violari. dicẽte ſcriptura eccl̃iaſtici. xvi. poſt cõcupiſcentias tuas nõ eas. Nã mẽs potẽtie hoc eſt humane dignitatis ⁊ p̄lature auida: nec abſtinere nouit a vetitis nec debite gaudere conceſſis: nec pietati adhibere cõſenſum: ⁊ ſatis ſtupẽdũ eſt: quõ ille q̇ debʒ dirigere greſſus eccl̃iaſticoꝝ in viã pacis ⁊ charitatis. et q̇ debet iuſtificare ⁊ adducere cunctos in ſpẽ vite eterne: ⁊ laborare vt faciat populũ de ſuo acceptabilẽ ⁊ bonoꝝ opeꝝ ſectatorẽ: ⁊ hec debet loqui ⁊ exortari cum oĩ ĩperio vt ꝓbat ap̄lus ad titũ ſcd̃o: per has dãnatões reſeruatões ĩpellit hoĩes in deuia: ⁊ nõ ĩ viã pacis et veritatis: Quõ ergo ſuſtineri poterũt tales dãnate reſeruationes ⁊ abuſiue/nutritiue ſcãdali/ſciſmatũ ⁊ piculoꝝ in eccl̃ia militante nõ video niſi cõcludaẽ q̃ poteſtas data eſt ad deſtructionem edificij eccl̃iaſtici tali hierarchie ⁊ nõ ad cõſeruationẽ: Qd̃ tñ abhorrẽt oẽs orthodoxe fidei ʒelatores: ⁊ ſic ſatis ꝓbatũ eſt iure ca-

nonico ⁊ poſitiuo tales reſeruationes eſſe dānabiles ⁊ dānatas ⁊
nullatenꝰ eis parendū: cū ſint in ſcādalū eccl'ie militātis ⁊ ſemina
riū exiſtāt turbationū ⁊ ſciſmatū in corpore eiuſdē eccl'ie: Et vt ſe
piꝰ dictū ē: parēt votū tā p ſe q̄ p ſuos ſciſmos captāde de morte
ipſius prelati cuius dignitas ſic damnabiliter reſeruatur: qꝛ plu-
ra talia viſa ſunt: Tertio ſunt iſte dānate reſeruatōes etiā contra
iura ciuilia ꝓhibētia ſpectationē future hereditatis pacto aliquo
p̄cedente: Nā tales pactiones odioſe videnť ⁊ plene triſtiſſimi ac
periculoſi euentꝰ vt dicit tex. in. l. fi. c. de pac. et ibi glo. que paran
tur vite eius ſup eiꝰ hereditate paciſciť: Et videť eſſe ſimilis tex.
in. l. de fidei cōmiſſo. c. de trāſactio. ibi dū tex. dicit remoto captā
de mortis alteriꝰ voto ip̄robabili. Et idē erat ī lege iuriſcōſultoꝝ
et hincoꝝ vbi dānate erant future ſucceſſiones vt in. l. qui heredi
tatē. ff. de acqui. here. iūcta. l. neminē. ⁊. l. qui ſupſtitis. eo ⁊. l. q̄dā
§. donationē. ff. de dona. facit lege ſtipulatio hoc mō cōcepta. ff.
de verbo obliga. taliter q̄ ꝑpť cecā quorūdā ābitionē habēdi he-
reditatē viuētis repti ſunt liberi inſidiari parēti vt vult glo la in. d.
l. fi. c. de pact. glo. ſcōa: Sūt tn̄ aliqui caſus in quibꝰ valet pactum
de futura ſucceſſiōe in hereditatibꝰ ꝓphanis: vt notāt bar. ⁊ alij
in. d. l. ſtipulatio cōcepta. et in. d. l. fi. de pact. quoꝝ doctrinā addu
cūt canoniſte: Maxime. pe. de. anchora io. de ymo. Cardi. florēn
et panor. in. d. c. ij. de cōceſſio. p̄ben. ponētes lōgā diſtinctionē le-
giſtaꝝ ſuper iſtius modi pactionibꝰ de futura ſucceſſione viuētis
Sed qꝛ parū ſeruiret propoſito ſufficiet remittere ad eos in locis
ſupra allegatis Unū tn̄ notabile verbum dicūt canoniſte maxime
panor. in. d. c. ij. de cōceſſio. p̄ben. in ſexto notabili. q̄ ex ꝓmiſſiōe
beneficij vacaturi cauſať de facili votū captādi mortē ꝓximi: Et
ideo q̄to ſupior eſt maior et ſanctior tāto magis debet abſtinere a
ꝓmiſſionibꝰ vacaturoꝝ beneficioꝝ: Et multo fortius a reſerua-
tionibꝰ beneficioꝝ viuentiū maxime ſi fiāt cū clauſula decerti ir-
ritātis: Et potiſſime in dignitatibꝰ electiuis in quibꝰ valde p̄icu-
loſe ſunt tales reſeruationes que nedū ſunt in odiū viuentis p̄lati
ſed etiā eligētiū capituloꝝ que priuātur ſine cauſa poteſtate eligē
di: Si ergo in ꝓphanis talia prohibenť q̄tomagis in diuinis hoc
ꝓhibendū eſt in quibꝰ decet oēm puritatē adeſſe ⁊ omne viciū et
dolū abeſſe in. c. ꝑ tuas. de dona. cū concor. Nec exiſtimo tales re
ſeruationes fieri debere etiā p papā niſi ex magna ⁊ vrgēte neceſ
ſitate ⁊ forte tūc debet cōſiderari pſona cuiꝰ beneficiū reſeruať: ⁊
in cuius fauorē reſeruať ⁊ exprimi cauſa in reſeruatione ſufficiēs
ſecus non p̄ſumiť dicta reſeruatio ex ratōe ꝓceſſiſſe: Nā cū conce

ditur reſcriptū contra ius in caſu quo ſpāliter ꝓhibetur impetra=
tio nō valet niſi exprimatˀ cā. l.nēo.c. de poſtulā. l.i.c. ſi nupcie: ex
reſcrip.petē. Nec tali caſu preſumendū eſt ꝑ principe qȯ iuxta cā
fuerit motus cū det occaſionē peccādi: Et tale reſcriptū eſt cōtra
ius diuinū ⁊ humanū: Et ita non parendū nec ſeruādū.xi.q.iii.c.
non ſemꝑ: et c.ſi dn̄s: ⁊ c.iulianꝰ in quibus iuribꝰ habetˀ ꝙ contra
mādatū dei nō eſt parēdū principi: qꝛ magis oportet obedire deo
ꝙ̄ hoībus vt in dictis iuribus: Et ſi arguatˀ de plenitudine ptātis
pape: Certe non eſt ꝯſiderādū tm̄mō quid poſſit papa: ſed etiā q̇d
debeat: Uñ dicebat pulchre Bernar. ad eugeniū papā ipſum rep
hendēs mōſtraſtis vos habere plenitudinē ptātis: ſed iuſte forte
nō facitis: Id qȯ poteſtis: Sed vtrū hoc debeatis eſt q̄ſtio: Quō
non eſt indecens tibi (inquit ille) vti volūtate ꝓ lege: tu ne maior
es dn̄o tuo/qui ait non veni facere volūtatē meā: ſed eius q̇ miſit
me (⁊ ſequitˀ) ſed dicet michi: Quid me ꝓhibes diſpenſare? Non
ego (inquit Bernardꝰ) ſed ꝓhibeo diſſipare: Non enī ſum tā ru=
dis vt ignorē te poſitū diſpenſatorē ſed in edificationē ⁊ non in de
ſtructionē: hec ille: Et mirꝫ eſt ꝙ de reſeruationibus etiā gn̄alibꝰ
que magis tolerāde eſſent ꝙ̄ ille ſpāles ⁊ noīales: nichil inuenitˀ ī
antiquis iuribus decretorꝫ ꝓut dicit expreſſe: Jo.an.ī additoībꝰ
ſpecu.ſuꝑ rubrica de ꝯceſſio.pbē.⁊ panor.in c.mādatū de reſcrip.
Et olī romani pōtifices raro eas faciebāt ⁊ qn̄ īceperūt eas face=
re primo īceperunt rogādo poſtea precipiendo ⁊ demū executo=
res dādo: ſed nunꝙ̄ faciebāt reſeruationē certi bn̄ficij ꝓpter auc
toritatē Lateranē concilij hoc ꝓhibētis. ⁊ ne īciderēt ī illud pa=
rabole chriſti (ſi ſpāles feciſſent reſeruatōes) ꝓut ⁊ hodie abuſi=
ue fiunt. dicāt illi pro quibus facta eſt reſeruatio de illo cuiꝰ bene
ficium eſt pro eis reſeruatum. Hic eſt heres occidamꝰ eum vt no
ſtra fiat eius hereditas. Luce.xx. Et certe nūꝙ̄ ſimilis abuſus or
tus eſt in eccleſia circa prouiſiones dignitatum ⁊ prelaturarum ſi
cut nunc vt nominatim beneficia viuentium in fauorem aliquorū
reſeruentur quocunqꝫ etiam modo vacarent etiam ſi per mortem
referunt enim practici antiqui romane curie. et recolo me vidiſſe
bullas Sixti quarti. ꝙ quotienſcunqꝫ papa reſeruabat nomina=
tim beneficium alicuius quod ſperabatur in proximo vacare exci
piebat papa in bulla dummodo per mortem poſſidentis non va=
caret quo caſu declarabat reſeruationem nō habere locum quod
propter aliud non erat niſi ad euitandum captande aliene mortis
votum. Magnum enim ſignum eſt ruine noſtre eccleſie quia effi=
citur morbus peior ꝙ̄ eſſet ſynagoga cum eius ruina imminebat

Unde ſecundum beatum hieronymũ triplex erat peccatum pha
riſeorum qui dicebātur clerici iudeorum: ſcʒ auaricia primũ quia
columbas in templo vendi permittebant. ſecundum ꝙ ſolum la-
biis deum honorabant. Tertium ꝙ tanꝙ ypocrite docebant que
non faciebant. Sed nũquid peius eſt nunc eccleſiaſtica beneficia
et prelaturas ac ſpirituales poteſtates per iſtas abuſiuas reſerua
tiones prece precio aut inordinato principũ ⁊ maiorum fauore di
ſtribuere et accipere ꝙ columbas in templo vendere vel vēdi per
mittere? Certe ſic. An ne minus malum ſit ſolum labiis deum ho
norare aliosqꝫ per hoc ad deuotionē adducere ꝙ miniſtros ſpiritu
ales prelaturam ſeu dignitatem ſolum ſpe queſtus et per vias in-
honeſtas ⁊ illicitas querere et ceſſare ob ſuperbiam a laude dei ⁊
ſilere. Speculatores iſrael ceci omnes neſcierunt vniuerſi canes
muti non valentes latrare videntes vana dormientes et amātes
ſomnia et neſcierunt ſaturitatem ipſi paſtores ignorauerunt intel
ligentiam. ⁊c. Iſaye. lvi. Nunquid minus malum videretur eccle
ſie propriā maliciam ypocriſis pallio cooperire ⁊ velut es ſonans
et cymbalum tinniens alios per predicationis officium docere ꝙ
inuerecunde prauis moribus et exemplis ſubditos ſecum in rui-
nam trahere? Eſtimo enim ꝙ nemo boni iudicij contrarium dice
ret. ſed illud dictum hiere. iij. potius affirmaret completum. iu-
ſtificauit animam ſuam auerſatrix iſrael. i. ſynagoga comparatio
ne preuaricatur eis. Inde ibi origenes exponens de nobis inquit
hec intelligit: et ezechielis. xvi. dominus loquens eccleſie. ſoror
tua maior ſamaria. i. ſynagoga dimidium peccatorum tuorum nō
peccauit ſed viciſti eas ſceleribus tuis ⁊c. Et ſequit̄ ibi ruina cum
dicitur ergo ⁊ tu porta cōfuſionem tuā q̄ viciſti ſorores tuas pctis
tuis: ⁊ ſequit̄ infra ezechielis. xxiij. poſtꝙ diffuſe deſcripſit mali-
ciā ⁊ deſtructionē ſynagoge: adiecit dicēs de eccl'ia plus ꝙ illa i-
ſaniuit libidine: et fornicationē ſuā ſuper fornicationē ſororis ſue
ad filios aſſyriorꝫ prebuit ipudēter ducibꝰ ⁊ magiſtratibus ad ſe-
venientibꝰ idutis veſte varia: Et bene iquit veſte varia iſaniuit li
bidine. i. cupiditate diuiciarũ ⁊ concupiſcētia deliciarꝫ. Erat nāqꝫ
futurꝫ vt plati eccl'iarꝫ nō vererent̄ eccl'e primitiue venerādā pu-
diciciā precio ac precibus ⁊ ipijs actibus ifamare: ita vt ipletū ſit
qđ ibi ſequit̄: Confracte ſunt māme pubertatis tue ⁊ ſubiūgit tūc
ruinā repetendo cām eius receſſit aīa mea ab ea ſicut receſſerat a
ſorore eius. i. a ſynagoga: qꝛ ſcelus tuũ ⁊ fornicatōes tue fecerunt
hec tibi vbi loq̄tur de fornicatōe ſuperiꝰ expreſſa hoc eſt de ſymo
nia: ⁊ alio malo quolibet ingreſſu ad eccl'iaſticā dignitatē: Nunqđ

em̄ idiſcrete ⁊ in dãnũ eccleſie ad eneruationẽ ſanoꝝ concilioꝝ iu ris diuini ⁊ humani ſunt pluralitates tãtoꝝ beneficioꝝ in vna pſona: vt aliquis teneat: centũ vel ducentũ beneficia duos vel tres epiſcopatus etiã vili ⁊ dãnato ⁊ ſpurco coitu natus nullius pene valoris aut virtutis cõmendãtur beneficia regularia ſecularibus per quos perit regularis obſeruãcia in monaſterijs reſeruãtur beneficia viuentium pro indoctis nulla doctrina pollentibꝰ qui quotidie reſpiciunt ad os antiqui prelati ſpectãtes quãdo morietur ⁊ peribit nomẽ eius: Quem virum timoratum ⁊ zelum domus dei in ſe habentẽ videbis non poſſe moueri ⁊ contriſtari de iſtis. Certe credo ꝙ neminem. Quoniã opprobria exprobrãtium eccleſie ceciderunt ſuper me: dicebat propheta. Sed ſpectãdum eſt ꝙ dominus reſtituat regnũ iſrael hoc eſt reformet eccleſiã ſuã ⁊ malos agricultores male perdat vineãq; ſuã ſcʒ eccleſiã locabit aliis agricolis mathei. xxi. qui reddãt ei fructum temporibus ſuis. Quod autem remedium ſit pro tempore preſenti ad effugãdum hoc letale virus quod pene diffuſum eſt per vniuerſum corpus eccleſie ſaltem intra limites eccleſie gallicane pro nũc taceo. Quia rebus in terminis in quibus ſunt exiſtentibus vltra vires humanas habere remedium eſt. Firmiter tamẽ ſperãdum eſt ꝙ deus qui pro ſua orauit eccleſia vt non deficiat in fine ſeculorum prouidebit in tempore opportuno vel tolẽdo malos de medio qui ſeminant hec ʒiʒania in agro eccleſie vel dãdo eis cognitionẽ perpetrati ab eis ſceleris ⁊ culpe vt reſipiſcãt a male geſtis per eos: quod ipſe deus piꝰ et miſericors velit. Qui eccleſiã ſuã in apoſtolica ſoliditate fundata non ſinet inter fluctuoſos huiꝰ maris ſcopulos naufragari. Et hec dicta ſunt de multiplici eccleſiarum reſeruatione nominali et indiuiduata que a deo proh dolor his miſeris noſtris temporibꝰ multiplicata eſt ꝙ vix eſt aliqua cathedralis vel regularis eccleſia maxime ĩ redditibus opulẽta que non ſit in fauorẽ alicuius miſeri et indocti/ cui vix ex debito deberet conferri vna cura centũ librarum reſeruata impudenter ⁊ inuerecunde contra ſacra generalia patrum concilia/ que non ſic leuiter debuerunt violari. ſi audacia detur verbis et veritas rebus.

¶ Finit tractatus contra ſpeciales ⁊ noĩales reſeruationes dignitatum ⁊ aliorum beneficiorum eccleſiaſticorum.

¶ Incipit epiſtola Luciferi ad malos p̄ncipes eccleſiaſticos.

LUcifer princeps tenebrarum triſtis profundi acherōtis
regens ĩperia/dux herebi/rex inferni/rectorq̧ gehēne:
Uniuerſis ſociis regni noſtri filiis ſupbie p̄cipue moder
ne eccleſie principibꝰ de qua noſter aduerſarius Jeſus chriſtus ꝑ
ꝓphetā p̄dixit. Odiui eccleſiā mallignātiū. Salutē quā vobis op-
tamus ⁊ noſtris obedire mādatis ac ꝓut incepiſtis legibus pare-
re ſathane ⁊ noſtri iuris p̄cepta iugiter obſeruare. dudū quidem
chriſti vicarij ſequēn eius veſtigia ſignis ⁊ virtutibus coruſcātes
et docentes ſub quadā paupere vita ꝑ ipſoꝝ p̄dicationes ⁊ opera
quaſi totum mundū a noſtre tyrannidis iugo ad ſuā conuerterunt
doctrinā ⁊ vitā in noſtri tartarei regni illuſionē maximā ⁊ cōtemp
tum. Necnon in noſtre iuriſditionis non modicū preiudiciū ⁊ gra-
uamen/non verentes noſtrā ledere potētiam ⁊ terrificā noſtri ſta
tus offendere maieſtatē. Jllo nāq̧ tempore nulla recipiebamus a
mundo tributa nec concurſu ſolito cateruatim veniebant ad no-
ſtri baratri limiā flebile vulgus. Sed via procliuis ⁊ lata que du-
cit ad mortem ſine vllo ſtrepitu manebat nullis miſeroꝝ greſſibꝰ
conculcata. Et tota noſtra vacāte curia vlulabat infernus gemēs
anxius ⁊ ſpoliatus quod noſtri plutonis impatiēs feritas ampliꝰ
ferre noluit: neq̧ dira ducis inclementia potuit diutius tolerare.
Sed precauētes ⁊ impoſterum obuiātes periculis de remedio ꝓ
uidimus opportuno ⁊ loco iſtoꝝ aduerſantiū ꝓphetarū/⁊ duode
cim apoſtoloꝝ/ceterorūq̧ ſequentium moribus ⁊ doctrina ꝑ no-
ſtrā aſtutiā atq̧ potentiam ſuccedere fecimus vos qui modernis
temporibus eccleſie preſidetis. Sicut ille de vobis dixit oſee. viii.
caplo. Regnauerunt ⁊ non ex me. Semel nāq̧ ſibi ꝓmiſimꝰ oīa
regna mūdi Mathei. iiij. caplo. Si cadēs nos adoraret. Jpſe vō
noluit dicens ꝙ regnū ſuū non erat de hoc mundo ⁊ fugit quando
turbe voluerunt eum in regem eligere temporalē. Jn vobis autē
qui de ſtatu gratie cecidiſtis ⁊ nobis miniſtratis in terris impleta
eſt ꝓmiſſio/⁊ iam per nos ⁊ a nobis terrena que vobis contulimꝰ
humana imperia poſſidetis. Jlle em̄ de vobis dixit vt ſcitis venit
princeps mundi huius ⁊ in me non habet quicq̄: ſed ſuper omnes
filios ſuperbie voluit nos regnare. Subiciebantur itaq̧ principi
bus huius ſeculi in temporalibꝰ noſtri aduerſarij antedicti et hoc
docebant dicentes. Subiecti eſtote omni creature propter deum
ſiue regi ⁊c. Et rurſum obedite prepoſitis veſtris. Sic em̄ magi-
ſter eoꝝ propoſuerat ⁊ preceperat: dicens reges gentiū dominā-
tur eorum ⁊ qui poteſtatem habēt benefici vocantur. vos autem
non ſic ⁊ ſicut prediximus deſpicabilē vitam et inopem gerebant

Jn continuis laboꝛibus ⁊ erūnis vt nos vobis diximus. Uos aūt non ſic. venenū diu eſt effudimꝰ iā eſtis inflati iā ⁊ ipſis pꝛimis patribus ⁊ non ſolū diſpares: ſed penitus contrarij in moꝛibus ⁊ vita ſuper oēs elati ⁊ oīa poſſidentes effecti nec reddentes que ſunt ceſaris ceſari/ nec que ſunt dei deo. pꝛimo ſcōꝫ noſtra decreta vtriuſqꝫ gladij iuſticiā exercentes vel iuriſditionē: vos mundanis immiſcetis ⁊ nobiſcū militātes ſecularibus negociis īplicati de paupertatis miſeria gradatim aſcenditis ad culmen honoꝝ ⁊ ad ſumma faſtigia dignitatū per aſtutias/ pꝛacticas/ ⁊ falaces fabꝛicas ꝑ ypocriſim/ adulationē/ mendacia/ ꝑiuria/ ꝓditiones/ fraudes/ ſymonias/ ⁊ ceteras nequicias āpliores ꝙ̄ excogitare poſſent noſtre furie infernales. Cū aūt illuc perueniſtis nō ſufficit. Sed eſtis famelici pluſqꝫ ante/ pauperes oppꝛimitis: oīa rapitis: totum ꝑuertitis: inflati ſuꝑbia. luxurioſe viuētes: Jn deliciis et fruitionibus coꝛpoꝛalibus ducitis in bonis dies veſtros vocatis vobis noīa in terris vos deos ſanctos ⁊ ſanctiſſimos appellando bona etiā que aut violēter rapitis aut ꝑ abuſiones doloſe ſubripitis et fallaciter extoꝛquetis. aut falſo titulo poſſidetis que ꝓ ſuſtētatiōe pauperū chꝛiſti (quos odimus) fuerūt antiquitꝰ erogata in vſus vobis placitos expēditis. Unde meretrices ⁊ lenonū turbas nutritis cum quibus equitātes pompatice velut magni pꝛincipes inceditis aliter ꝙ̄ illi pauperes chꝛiſti ſacerdotes eccleſie pꝛimitiue. vobis edificatis palatia omni amenitate ⁊ pulchꝛitudine plena ſpectabilia Comeditis cibaria ⁊ bibitis vina omni curioſitate delicatione et lecacitate exquiſita. theſauros coadunatis infulltos. nō ſicut ille qui dicebat argentū ⁊ auꝝ nō eſt mecū. Uos aurea ſecula reparaſtis. o ſocietas gratiſſima demonibus nobis olim ꝑ pꝛophetā pꝛomiſſa ⁊ ab illis pꝛiſcis tp̄ibus antiquitus repꝛobata. dū te chꝛiſtus vocauit ſynagogā ſathane et te deſignauit ꝑ meretricem magnā que foꝛnicata eſt cū regibus terre/ facta de matre nouerca/ de ſpōſa chꝛiſti adultera/ de caſta meretrix. Cōfracte ſunt mām̄e pubertatis tue charitatē tuā pꝛimā reliqſti ⁊ nobis adheſiſti. O dilecta noſtra babilon. o ciues noſtri qui huc de ihꝛl'm trāſmigraſtis. vos merito diligimus vobis aplaudimꝰ qꝛ leges ſymonis petri negligitis et legibus ſymonis magi amici noſtri penitus adherentes. Jpſas tenetis ad vnguē ⁊ publice exercetis. Jn tēplo dei vēdētes et emētes ſpūalia ꝯtra chꝛiſti pꝛecepta diſtribuitis beneficia ⁊ honoꝛes aut p̄ce aut p̄cio aut ꝓ turpi ſeruicio ſeu fauoꝛe et eccleſiaſticas dignitates/ repꝛobādo dignos/ et idignos ꝓmouētes vt pote garciones lenones/ aut ignaros veſtros nepotes/ aut filios ꝓpꝛi-

es ad xp̄i hereditatē euocatis vt ſactuariū dei hereditarie poſſide
atis ⁊ vni puero multas ꝯfertis p̄bendas quarū minimā ꝓbo pau
peri denegatis. perſonā accipitis et innumerā curā habetis pecu
niarū ⁊ nō animarū. domū chriſti feciſtis ſpelūcā latronū omnes
abuſus omnes extorſiones in ſtillo veſtro plus mileſies practicā
tur q̄ apud ſeculares tyrānos. Leges ſtatuiſtis et eas nō tenetis
et totū veſtra diſpēſatiōe ad libitū diſſipatis. Juſtificatis impium
pro muneribus. et iuſticiam iuſti affertis ab eo. Et omnia genera
ſcelerum et ſcelera generū prout volumꝰ perpetratis/et multum
veſtri gratia in noſtro ſeruitio inſudatis potiſſime q̄tū ad deſtruc
tionē fidei chriſtiane. Jam em̄ laici de fide heſitāt et ſi que ſibi pre
dicatis quādoq̄ licet raro tn̄ non credūt quādo vident manifeſte
q̄ quilibet veſtrum cōtrariū operatur et ſic oſtenditis vos aliud
eſſe q̄ dicatis. Unde ipſi vos ſequeñ qui ſibi eſtis in exemplū iam
vt plurimū bene vtuntur regulis noſtris irruentes in pellago vi
ciorū. Et firmatas ſedes baratri aſſidue cōfluit ipſorum maxima
multitudo tot em̄ ex oī hoīm genere nobis quotidie trāſmittitis
quod capere non poſſemus niſi noſtrū chaos inſatiabile mille fau
cibus additis innumerabiles animas deglutiret et ſic per vos no
ſtri imperii principatus extitit reformatus ⁊ damnū nobis impor
tabile eſt reſtitutum. vnde vos habemꝰ viriliter cōmēdatos atq̄
vobis grates magnas referimus. Uos nichilominꝰ exhortantes
q̄ pſeueretis ſicut facitis vlterius procedēdo q2 p̱ vos intendimꝰ
totū mūdum ſub noſtra dicione iterū reuocare. Jam em̄ plenitu
dine quā vobis quottidie deſtinatis his obſcuris receptibus mira
biliter occupati. Uobis interim cōmittimus vices noſtras et vo
lumus vos noſtros eſſe vicarios vel miniſtros q2 etiā de miſſione
propinqua antichriſti cogitamus cui viā optime preparatis in ve
ſtrum tamē cōſiliū et auxilium de ſtigiis eminentibus et ſatrapis
inferni aliquos deſtinamus vel deputamus quorū ſuggeſtionibꝰ
acquieſcere ⁊ doloſis inuentionibꝰ addere veſtra aſtucia cōſueuit
et nouit prudentia inſuper vobis qui ſūmū tenetis apicē cōſulimꝰ
ad cautelā vt inter princeps ſeculi pacem ficticie procuretis ſed
eccleſie cauſis diſcordiā nutriatis et ſic aſture romanū imperium
deſtruetis ita nec permittatis aliquod regnum nimium ampliari
ne forte nimis fortificati et pacē habētes velint deprimere veſtrū
ſtatum et a vobis aufferre theſauros quos apud vos in depoſito
pro antichriſto fecimus reſeruari cōmendatas habentes noſtras
chariſſimas filias. ſuperbiā/auariciā/fraudem/luxuriam/et alias
precipue dominam ſimoniā que vos fecit ac propriiſ lactauit vbe

ribus ⁊ nutriuit. ipſamq̄ nō vocetis ſymoniam ſeu peccatū quia omnia veſtra ſunt nichil poteſtis vēdere quia de proprio ſoluūtur. nec vos eſtis ſuperbi quia talem requirit magnificentiā ſtatus veſter nec auari quia pro ſancto petro eſt quicquid congregatis ⁊ de theſauris eccleſie ſeu patrimoniis crucifixi promouetis veſtros. ſic chriſtus ad apoſtolatum vocauit cognatos et notos et ſicut ipſi vocabantur ad ſtatum pauperem ⁊ humilem vos autem ſic volumus veſtros vocare ad ſtatum diuiciarum ⁊ ſuperbie ipſiq̄ relinquerunt omnia vos autem non quia pro deffendēdo eccleſiam veſtra bona tenetis. ⁊ ſic de aliis ſicut melius noſtis ꝑpetrare vicia. Sub virtutum ſpē palliata allegetis pro vobis. ⁊ gloſetis diſtorte ⁊ adducatis ad veſtrum propoſitum indirecte. Et ſi quis predicet contra vos aut doceat ipſum excōmunicantes violenter opprimite ⁊ a vobis tanq̄ hereticus condemnetur. tamq̄ idem faciatis ꝙ valeatis locum habere quem vobis paramus ſub noſtro habitaculo in ſecretiſſimo fundamēto ⁊ quod vobis ſingulariter reſeruamus in quo quiſquam nondum nouit accedere exceptis maioribus ſatrapis regni noſtri. vos enim nec ſperatis futurū in premiū nec formidatis eternū ſupplicium. Ideoq̄ nec vitam quā nō creditis habebitis ſed nobiſcum mortem obtinebitis quā dū viuitis non timetis. Ualeatis illa felicitate qua vos deſideramus ⁊ intendimus finaliter premiare. Datum apud centrum terre in noſtro palatio tenebroſo. Preſentibus cateruis demonū propter hoc ſpecialiter vocatoꝝ ad noſtrum cōſiſtorium doloroſum. Sub noſtri terribilis ſigneti caractere in robore premiſſorum. Anno a palatij noſtri fractione ac conſortum noſtrorum ſuſtractione Milleſimo tricenteſimo quinquageſimo primo. Belzebub.

¶ Explicit epiſtola Luciferi directa filiis ſuperbie.

US1.-

209